

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 11/21
V Lucemburku dne 2. února 2021

Rozsudek ve věci C-481/19
DB v. Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (Consob)

Fyzická osoba, proti které je vedeno správní vyšetřování pro delikt obchodování zasvěcených osob, má právo nevypovídat, pokud by z jejích odpovědí mohla vyplývat její odpovědnost za protiprávní jednání, za které lze uložit správní sankce trestní povahy, nebo její trestní odpovědnost

Právo nevypovídat však nemůže odůvodnit jakékoliv neposkytnutí spolupráce příslušným orgánům, jako je odmítnutí dostavit se k výsledku nebo použití zdržovacích taktik

Dne 2. května 2012 Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (Consob) (Národní komise pro trh cenných papírů, Itálie) uložila DB sankce v celkové výši 300 000 eur za správní delikt obchodování zasvěcených osob, k němuž došlo v roce 2009.

Consob mu rovněž uložila sankci ve výši 50 000 eur za neposkytnutí spolupráce. DB totiž nejprve několikrát požádal o odložení data výsledku, na který byl předvolán jako osoba, které jsou známy skutkové okolnosti, a poté, když se k výsledku dostavil, odmítl na položené otázky odpovědět.

DB poté, co byl zamítnut odpor, který podal proti těmto sankcím, podal kasační opravný prostředek ke Corte suprema di cassazione (Kasační soud, Itálie). Dne 16. února 2018 uvedený soud zaslal Corte costituzionale (Ústavní soud, Itálie) incidenční otázku ústavnosti týkající se ustanovení italského práva¹, na jehož základě byla uložena sankce za neposkytnutí spolupráce. Toto ustanovení stanoví sankce za nesplnění požadavků Consob ve stanovené lhůtě nebo za způsobení průtahů při výkonu jejích dohledových funkcí, a to i v případě osoby, které Consob vytýká delikt obchodování zasvěcených osob.

Corte costituzionale zdůraznil, že obchodování zasvěcených osob představuje v italském právu správní delikt i trestný čin. Dále uvedl, že dotyčné ustanovení bylo přijato na základě zvláštní povinnosti stanovené ve směrnici 2003/6² a v současné době představuje provedení ustanovení nařízení č. 596/2014³. Položil tedy Soudnímu dvoru otázku týkající se slučitelnosti těchto dvou aktů s Listinou základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a konkrétně s právem nevypovídat.

Velký senát Soudního dvora uznal, že existuje právo fyzické osoby nevypovídat, které je chráněno Listinou⁴, a rozhodl, že směrnice 2003/6 a nařízení č. 596/2014 umožňují členským státům dodržovat toto právo v rámci vyšetřování, které je vedeno proti takové osobě a může vést

¹ Článek 187n decreto legislativo n. 58 – Testo unico delle disposizioni in materia di intermediazione finanziaria, ai sensi degli articoli 8 e 21 della legge 6 febbraio 1996, n. 52 (legislativní nařízení č. 58 – konsolidované znění předpisů v oblasti finančního zprostředkování podle článků 8 a 21 zákona ze dne 6. února 1996, č. 52) ze dne 24. února 1998.

² Článek 14 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/6/ES ze dne 28. ledna 2003 o obchodování zasvěcených osob a manipulaci s trhem (zneužívání trhu) (Úř. věst. 2003, L 96, s. 16; Zvl. vyd. 06/04, s. 367) uvádí, že členské státy musí stanovit sankce, které mají být uvaleny za neposkytnutí spolupráce při vyšetřování podle článku 12 této směrnice. Posledně uvedený článek upřesňuje, že v tomto rámci musí mít příslušný orgán možnost požadovat informace od každé osoby, a je-li třeba, předvolat a vyslechnout každou takovou osobu.

³ Článek 30 odst. 1 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014 ze dne 16. dubna 2014 o zneužívání trhu (nařízení o zneužívání trhu) a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/6/ES a směrnic Komise 2003/124/ES, 2003/125/ES a 2004/72/ES (Úř. věst. 2014, L 173, s. 1). Toto ustanovení vyžaduje stanovení správních sankcí za neposkytnutí spolupráce či nevyhovění v souvislosti s vyšetřováním, kontrolou nebo žádostí podle čl. 23 odst. 2 tohoto nařízení, jehož bod b) upřesňuje, že to zahrnuje vyslechnutí osoby za účelem získání informací.

⁴ Článek 47 druhý pododstavec a článek 48 Listiny.

k prokázání její odpovědnosti za protiprávní jednání, za které lze uložit správní sankce trestní povahy, nebo její trestní odpovědnosti.

Závěry Soudního dvora

S ohledem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, která se týká práva na spravedlivý proces⁵, Soudní dvůr zdůraznil, že **právo nevypovídat, které tvoří samotnou podstatu pojmu „spravedlivý proces“, brání zejména tomu, aby byla „obviněná“ fyzická osobě uložena sankce za odmítnutí poskytnout příslušnému orgánu na základě směrnice 2003/6 nebo nařízení č. 596/2014 odpovědi, z nichž by mohla vyplývat její odpovědnost za protiprávní jednání, za které mohou být uloženy správní sankce trestní povahy, nebo její trestní odpovědnost.** Soudní dvůr v tomto ohledu upřesnil, že judikaturu týkající se povinnosti, aby podniky v rámci řízení, která mohou vést k uložení sankcí za protisoutěžní jednání, poskytly informace, které by mohly být později použity k prokázání jejich odpovědnosti za takové jednání, nelze *per analogiam* použít pro určení rozsahu práva nevypovídat přiznaného fyzické osobě obviněné z obchodování zasvěcených osob. Soudní dvůr doplnil, že **právo nevypovídat však nemůže odůvodnit jakýkoliv nedostatek spolupráce dotyčné osoby s příslušnými orgány, jako je odmítnutí dostavit se k výsledku plánovanému těmito orgány nebo zdržovací taktiky, jejichž cílem je odložení jeho konání.**

Soudní dvůr konečně poznamenal, že směrnicí 2003/6 i nařízením č. 596/2014 lze vykládat v souladu s právem nevypovídat v tom smyslu, že nevyžadují, aby byla fyzické osobě uložena sankce za odmítnutí poskytnout příslušnému orgánu odpovědi, z nichž by mohla vyplývat její odpovědnost za protiprávní jednání, za které lze uložit správní sankce trestní povahy, nebo její trestní odpovědnost. Platnost těchto aktů nemůže být za těchto podmínek dotčena absencí výslovného vyloučení uložení sankce za takové odmítnutí. **Členským státům přísluší zajistit, aby fyzické osobě nemohla být uložena sankce za odmítnutí poskytnout takové odpovědi příslušnému orgánu.**

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

⁵ Právo na spravedlivý proces je zakotveno v článku 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, která byla podepsána v Římě dne 4. listopadu 1950.